Беларускае Слова

Byelorussian word

ДВУХТЫДНЕВАЯ ГАЗЭТА

цана 30 пф.

№ 5(6) | 15 красавіка 1949 г. | год выд. 2

АТЛЯНТЫЦКІ ПАКТ

Дванаццаць міністраў замежных спраў падпісалі 4 красавіка г. г. ў часе ўрачыстай цэрэмоніі Атлянтыцкі Пакт. Падпісаньне адбылося ў залі аўдыторыі пры Костытюшэн Авэню ў Вашынгтоне а 15-ай гадз. мясцовага часу. Аўдыторыя, у якой адбывалася ўрачыстае падпісаньне Пакту, была ўпрыгожаная сьцягамі і кветкамі. Урачыстую цэрэмонію адкрыў амэрыканскі міністар Эчысон кароткаю прамоваю. Пасьля міністры падпісалі Пакт па чарзе і ў альфабэтным парадку: першы — Лістэр Б. Пэрсон (Канада), Густаў Расмусэн (Данія), Робэрт Шуман (Францыя), Вярні Бэнэдіктсон (Ісляндыя), граф Карлё Сфорца (Італія), Езэф Бэх (Люксэмбург), Дірк У. Стіккэр (Галяндыя), Гальварт Г. Лянгэ (Нарвэгія), Цэйро до Мата (Партугалія), Эрнэст Бэвін (В. Брытанія) і Эчысон (ЗША).

Кожны з міністраў, падпісаўшы дакумант, сказаў некалькі слоў пра значаньне гэтага гістарычнага акту.

САВЕЦКІ ПРАТЭСТ І АДКАЗ ЗАХОДНІХ АЛІЯНТАЎ

Яшчэ 1 красавіка савецкі ўрад праз сваіх дыплёматычных прадстаўнікоў уручыў урадам сямі дзяржаў, заснавальнікам Атлянтыцкага Пакту, пратэстацыйныя ноты. У іх гаворыцца, што ўжо сам факт, што Савецкі Саюз выключаны з удзелу ў пакце, паказвае на тое, што гэты догавар скіраваны супроць Расеі. Тады, калі договары СССР з «народнымі дэмакратыямі» мелі на мэце унікнуць магчымасьць нямецкага нападу, дык Атлянтыцкі Пакт зусім выключае нямецкую небясьпеку, а сваё вастрыё скіроўвае супроць аднаго з найважнейшых аліянтаў. Награмаджэньне атамовых бомбаў, узбраеньне, стварэньне сеткі аэрадромаў і марскіх базаў, урэшце, застаўленьне камбінаванага брытанска-амэрыканскага генэральнага штабу ў Вашынгтоне, стратэгічныя захады заходняе Вуніі ды стварэньне абароннага камітэту дзяржаваў, удзельнікаў Атлянтыцкага Пакту, усё гэта паказвае на тое, што ня можа быць і гутаркі пра мірныя намеры заходніх дзяржаў. СССР у сваіх нотах абвінавачвае заходнія дзяржавы, што іхны саюз ня мае абароннага характару, бо захад нікім не заграганы, ён ёсьць чыста агрэсыўнай натуры. Далей — нібы то Атлянтыцкі Пакт супярэчыць пастановам Хартыі ААН, прыязнаму договару між СССР і В. Брытаніяй і не даецца ўзгадніць зь договарамі ў Ялце і Патсдаме.

Урады дзяржаваў — членаў Атлянтыцкага Пакту — адказалі Савецкаму Саюзу супольнаю нотаю, заяўляючы, што савецкі ўрад зусім няправільна інтэрпрэтуе сэнс і зьмест паўночна-атлянтыцкага договару. Найлепшым адказам савецкаму ўраду зьяўляецца сам тэкст договару, у якім выразна падкрэсьлена, што ён мае выключна абаронную мэту, што поўнасьцю пагаджаецца з духам і літарамі Хартыі ААН, што не скіраваны супроць якой-небудзь дзяржавы ці групы дзяржаў, але толькі супроць збройнае агрэсыі.

ХМАРЫ НАД ЮГАСЛАВІЯЙ

Белград (ЮП). — Усё часьцей і часьцей кружаць весткі пра канцэнтрацыі войскаў дзяржаваў Камінформу каля Югаслаўскіх межаў. Адначасова Камінформ робіць усе намаганьні, каб павялічваць неспакой ў Югаславіі. Югаслаўская прэса рэважуецца з свайго боку штораз мацнейшаю нагонкаю супроць Расеі і яе сатэлітаў, запэўняючы, што яна ня прыпыняцьме свае «пераможнае палітыкі», не зважаючы, якія мэтады ціску супроць яе будуць застасоўваць.

Ня так даўно югаслаўская прэса апублікавала фота югаслаўскіх міліцыянэраў, якіх пабілі баўгарскія пагранічнікі так, што давялося перавезьці іх у больніцу ў Тсарыбродзе. У апошні час югаслаўскі ўрад выслаў нямала нотаў Баўгарыі, дзе пратэстуе супроць абраз і зьбіваньня сваіх службоўцаў і чыгуначнікаў, якія, выконваючы службу, змушаныя даяжджаць да першых баўгарскіх чыгуначных станцыяў. Калі баўгарскім пагранічным афіцэрам паказвалі копіі чыгуначнага договару паміж абедзьвюма дзяржавамі, яны падралі іх, чыгуначнікаў і міліцыянэраў пабілі і пешшу выгналі за мяжу.

Брытанскі ўрад абяцаў, што на будучыню ён больш цікавіцьмецца падзеямі на Балканах. Неадкладна пасьля гэтай заявы, перададзена пратэстацыйныя ноты Вугоршчыне, Румыніі і Баўгарыі, у якіх паказваецца на ўсе выпадкі парушэньня мірных договараў. В. Брытанія пагражае, што дамагацьмецца стварэньня асобнай міжнароднай камісіі, якая сьцьвердзіць слушнасьць брытанскіх абвінавачваньняў, калі тры балканскія ўрады у працягу двух месяцаў ня зьменяць свае ўнутранае палітыкі.

ПРАМОВА ЧЭРЧЫЛЯ

Чэрчыль агаласіў у Бастоне прамову да 14 тысячаў слухачоў, у якой ахарактарызаваў цяперашнюю сусьветную сытуацыю. Адзначаючы варожасьць, якая паўстала паміж дэмакратычнымі краінамі і расейскім савецкім урадам ён тлумачыць прычыну савецкае палітыкі наступным.

«... яны баяцца прыязьні Захаду куды больш, як яго варожасьці. Яны ня могуць дазволіць на тое, каб заіснаваў вольны абмен думкамі між паняволенымі імі народамі і цывілізаваным Захадам. Савецкі народ ня мае права ведаць тое, што робіцца ў сьвеце па-за імі, а сьвет ня мае права ведаць тое, што робіцца ў Савецкія Саюзе. 14 мужоў у Крэмлі пануюць над сотнямі мільёнаў людзей і мараць аб панаваньні над усім сьветам». Далей Чэрчыль гаварыў: — «Калі-б ЗША ня мелі у сваіх руках атамовую бомбу, Эўропа ужо даўно трапіла-б пад камуністычнае панаваньне і Лёндан даўно быў бы збамбардаваны». З прыкрасьцю ён адзначыў — «Нас яшчэ дагэтуль прыгнятае памылка, што мы ня зьнішчылі бальшавізму ў зародку і не завялі дэмакратыю ў Расеі».

У ДНІ ВЯЛІКОДНЫХ СЬВЯТАЎ ШЛЕМ БЕЛАРУСАМ-КАТОЛІКОМ НАЙЛЕПШЫЯ ПАЖАДАНЬНІ.

РЭДАКЦЫЯ.

Усіх не растраляеце!

Нельга ўявіць сабе беларускі ляндшафт без курганаў, пад якімі ляжаць змагары за вольнасьць Беларусі. Большасьць нашых гарадоў не аднойчы зьнішчаліся дашчэнту і адраджаліся зноў. І калі беларускі народ дагэтуль ня зьнікнуў з твару зямлі і захаваў сваю нацыянальную апрычонасьць, дык гэта тлумачыцца вылучна ягонай адпорнасьцю на ўсякі чужацкі ціск.

Першы Кангрэс 1917 г., Акт 25 Сакавіка 1918 г. і Беларуская Народная Рэспубліка зьяўляюцца высновам з усяе папярэдняе гісторыі беларускага народу. БНР праіснавала нядоўга. Савецкі Чынгісхан распачаў свой наступ на дэмакратычны Захад, які працягваецца дагэтуль. Падзяліўшы разам з палякамі Беларусь, расейскі бальшавізм стварыў БССР, якая ёсьць адным з першых ягоных па часу паходжаньня сатэлітаў. Ен імкнуўся здушыць беларускі вызвольны рух, але не дасягнуў мэты. У адказ стварыўся суцэльны беларускі фронт супраціву, які цягнуўся ад студэнцкіх нацдэмаўскіх гурткоў да Дому Ураду.

Другая сусьветная вайна паказала адразу ўсю хісткасьць бальшавіцкае нацыянальнае палітыкі. Калі ў верасьні 1939 г. беларусы адмовіліся абараняць Польшчу, дык у чэрвені 1941 г. яны не абаранялі БССР. Усім вядома паніка, якая ахапіла ў сувязі з тэтым савецкіх сатрапаў. У часе вайны паўстала Беларуская Цэнтральная Рада. Недаверліва глядзелі немцы на дзейнасьць БЦР, пачынаючы ад арганізацыі Беларускае Краёвае Абароны і канчаючы ганаровай вартай моладзі на магіле Чарвякова. Сьцяўшы зубы, сачылі яны за скліканьнем Другога Кангрэсу і ягонымі пастановамі, аднадушна прынятымі галасамі 1039 дэлегатаў.

Другая сусьветная вайна ня скончылася на вялікі жаль узаемазьнішчэньнем фашызму і бальшавізму, на што была разьлічана палітыка БЦР і чаво чакалі яе харобрыя жаўнеры у цывільнай дачасу вопратцы. Калі Польшчу выратавала ў 1920 г. ад бальшавізму падпёртае францускай зброяй і патрыятызмам ксяндзоў «цуда на Вісьле», дык бальшавізм выратавала ў лістападзе 1942 г. падпёртае англа-амэрыканскай зброяй «цуда на Волзе». Ня зьбіраемся адмаўляць пры гэтым вялізную ролю ў абароне СССР расейскага народу, якому хадзіла пра захаваньне «единой и неделимой». Наш беларускі народ не натрапіў лёс кабардзіна-балкарскага або крымска-татарскага хіба толькі таму, што нас ня сотня тысячаў. На плошчах нашых гарадоў гітлераўскія шыбеніцы зьмяніліся сталінскімі, якія па сваёй канструкцыі не адрозьніваліся ад стальпінскіх або мураўёўскіх. Змаганьне беларускага народу за сваю незалежнасьць перакінулася часткова ў лясы нашае Бацькаўшчыны, часткова на эміграцыю. І на гэты раз народ не згубіў сваю адпорнасьць.

Нас беларусаў ня шмат на эміграцыі, але мы засталіся тым, чым былі і на Бацькаўшчыне — зацятымі ворагамі бальшавізму. Мы дагэтуль кархаем крывёю ад ласкаў «правадыра, бацькі, сябры і настаўніка». Мы — замежная дэлегатура тых беларусаў, што змагаюцца з расейскім бальшавізмам у адзелах

Першыя угодкі ХАБР

14 сакавіка 1948 г. у Лёндане адбыўся сход ініцыятыўнай групы беларусаў, на якім паўстала Хрысьціянскае Аб'яднаньне Беларускіх Работнікаў у Вялікай Брытаніі (скарочана —ХАБР). У той час у В. Брытаніі існавала арганізацыя ЗБВБ, да якой належалі ўсе сябры ініцыятыўнай групы і тым ня менш паўстаньне ХАБР не зьяўляецца чымсьці выпадковым.

Год таму назад канчаткова высьветлілася, што ЗБВБ уяўляе з сябе не ўсебеларускую агульнаграмадзкую арганізацыю, а партыйнае антыдэмакратычнае задзіночаньне, якое разам са сваймі аднамысьнікамі ў іншых краінах імкнецца накінуць і беларусам у В. Брытаніі новае нацыянальнае імя, новае веравызнаньне, новага прэзыдэнта і мае выразную чужацкую арыентацыю. Зразумела, што такі кірунак з адпаведнай яму тактыкай — мэта апраўдывае сродкі — ня мае нічога агульнага з беларускім вызвольным рухам. Таму зусім слушна, што беларусы незалежнікі пакінулі ЗБВБ і стварылі дэмакратычны ХАБР.

За год сваё працы ХАБР згуртаваў значны лік беларусаў у В. Брытаніі, выдае вядомы нашай эміграцыі месячнік «А'яднаньне», прылучыўся да арганізацыі Беларускага Скаўтынгу, стварыў Касу Самапомачы, і дапамагае ня толькі сваім сябром, але і суродзічам па-за межамі В. Брытаніі, наладзіў шмат адмысловых акадэміяў і рэфэратаў, зарганізаваў паважны нацыянальны хор, зьбірае сродкі для куплі свайго Дому ў Лёндане, што неўзабаве і зьдзейсьніцца. 26 сьнежня 1948 г. адбыўся Першы Агульны Зьезд ХАБР на якім прысутнічалі 61 дэлегат і які абраў Галоўную Ўправу.

Дзень 14 сакавіка 1948 г., як дзень стварэньня ХАБР увайшоў у гісторыю ўсяе беларускае эміграцыі. Сталася так, што ўжо першыя ўгодкі славутага ХАБР адзначалі ня толькі беларусы ў В. Брытаніі, але і ў Нямеччыне, у Амэрыцы, у Аўстраліі — усюды дзе толькі ёсьць беларусы-незалежнікі.

«Беларускае Слова» выказвае сваю шчырую удзячнасьць усім установам, арганізацыям і паасобным суродзічам, якія віталі нас з нагоды 31-х угодкаў Акту 25 Сакавіка.

генэрала Вітушкі або пакутуюць у нязьлічоных савецкіх канцлягерох. Таму нас ня зьдзіўляе, што самае першае пытаньне, якое на Першай Сэсіі ААН 8 лютага 1946 г. парушыў прадстаўнік БССР (а не беларускага народу) расеец Кісялёў было патрабаваньне самых энэргічных мераў па выяўленьню ваенных злачынцаў. Бязумоўна, ён меў на ўвазе не пацалункі Молатава з Рыбэнтропам. Ня зьдзіўляе, што там-жа прадстаўнік БССР расейка Уралава заявіла, што пад выглядам ДП хаваюцца ваеныя злачынцы, якіх трэба рэпатрыіраваць прымусова. І мы рэзалі сабе кавалкамі шкла артэрыі, каб ня трапіць зноў у катаваньні адвечных ворагаў нашага народу і ўсяго чалавецтва. Ня зьдзіўляе, нарэшце, тое, што 27 сакавіка г. г. савецкая радыёстанцыя «Волга» высунула кіраўніком беларускага ДП лягеру «АБЦ» у Ватэнштэце розныя недарэчныя абвінавачваньні, густа перасыпаныя лаянкай. Лаянка нас не абыходзіць — там дзе Волга, там і ушкуйнікі. А на ўсе абвінавачваньні адкажам словамі сваіх суродзічаў, вялікіх паўстанцаў:

Усіх нас не растраляеце!

АСЬЦЯРОЖНАЯ ШВЭЦЫЯ

Лендан (Ройтэр). — Стакгольмская радыёнадавальня передала заяву швэцкага міністра абароны Алана Фукта, падаючы прычыны, чаму Швэцыя не далучылася да Атлянтыцкага Пакту. Міністар сказаў:

«Рашаючыся не далучацца да Атлянтыцкага Пакту, Швэцыя мела на ўвазе ў вялікай меры сытуацыю ў Фінляндыі. Нашыя замежныя палітычныя ўзаемаадносіны маглі-б мець уплыў на долю Фінляндыі. А мы-б не хацелі рызыкаваць, каб расейскія войскі сталі на нашай мяжы».

У словах швэцкага міністра абароны можна лёгка вычуць жаданьне зьменшыць савецкі ціск на Фінляндыю, які ў апошніх тыднях зноў вельмі ўзмацніўся. Адначасова можна ў іх вычуць таксама лёгкую пагрозу ў бок Савецкага Саюзу, што Швэцыя далучыцца да Атлянтыцкага Пакту, калі савецкія войскі адважацца акупаваць Фінляндыю.

КАРОТКІЯ ВЕСТКІ

* (Гол. Ам.). 5 красавіка ў Лейк Саксэсе аднавілася пад старшынствам аўстралійскага дэлегата Эватта перарваная ў Парыжы Сэсія Пленуму ААН. Сэсія мае вырашыць шэраг важнейшых пытаньняў: лёс італійскіх каленіяў, абмежаваньне права вэта, прыняцьце Ізраіля ў сябры ААН, перасьледваньне рэлігіі ў Вэнгрыі і Баўгарыі.

* (ЮП). СССР і ягоныя сатэліты адклікалі з Белграду сваіх дыплёматычных прадстаўнікоў.

* (ЮП). 21 красавіка пачнецца ў Лёндане канфэрэнцыя прэм'ер-міністраў брытанскіх дамініёнаў, якая будзе цягнуцца прыблізна тыдзень.

* (Дена). У Бэйпіне пачаліся перагаворы паміж камуністамі і ўрадавай кітайскай дэлегацыяй, якую ўзначальвае генэрал Чан-Чын-Чун.

* (Ройтэр). Штаб грэцкае арміі паведамляе, што ў выніку баявых апэрацыяў за першыя тры месяцы гэтага году паўстанцы страцілі 4.437 чал. забітымі, 5.900 раненымі і ўзятымі ў палон.

* (Гол. Ам.). 50 савецкіх пагранічнікаў напалі ў правінцыі Бурган на іранскі пагранічны пост, забіўшы аднаго і забраўшы двох іранскіх салдатаў. Іранскі урад склаў энэргічны пратэст.

* (ЮП). Абэсінія дамагаецца доступу да Чырвонага мора і патрабуе перадачы ёй італійскае каленіі Эрытрэі.

* (Ройтар). З таго часу, як Югаславія заняла варожае становішча да Комінформу, тыраж афіцыйнага органу югаслаўскае кампартыі «Борба» вырас на 100 тысяч паасобнікаў.

* (ЮП). СССР адхіліў просьбу Кітая ўзяць на сябе пасрэдніцтва ў сканчэньні грамадзянскае вайны, «не жадаючы ўмешвацца ува ўнутраныя справы іншых дзяржаваў».

* (Гол. Ам.). Нью-Фаўндлэнд фармальна стаў 11-аю правінцыяю ў складзе Канады.

* (ВВС). Турцыя прызнала Ізраіль.

* (ВВС). 3 красавіка ўрад Трансіорданіі і Ізраіля падпісалі пагадненьне аб замірэньні.

* (Зюддэна). У заходнюю Нямеччыну нядаўна перабег увесь штаб савецкага танкавага палка, што знаходзіцца ў Турынгіі у раёне Іены на чале са сваім камандырам палкоўнікам Брусіным.

У Беларускім Цэнтральным Прадстаўніцтве

Прадстаўнік БЦП у Аргентыне паведаміў нас аб наступным. Справа атрыманьня дазволаў (афідавітаў) на ўезд у Аргентыну спыненая ад кастрычніка 1948 г. Тлумачыцца гэтае тым, што аргентынскі ўрад цяпер апрацоўвае праэкт новае канстытуцыі, якая мае адмысловы параграф наконт эмігрантаў. Паводля гэтага параграфу эмігранты аўтаматычна набываюць падданства Аргентыны. Адначасна распрацоўваюцца і адпаведныя эміграцыйныя інструкцыі. Сьпісы дасланыя БЦП ужо перакладзеныя з беларускае мовы на гішпанскую і пры першай магчымасьці будуць перададзеныя да зацьверджаньня.

Адмысловая дэлегацыя БЦП на чале з пратаярэем айцом Мік. Лапіцкім мела ў Амбэргу гутарку з аўстралійскім консулам. Як вядома, Галоўная Кватэра ІРО на амэрыканскую зону наведаміла адміністрацыю беларускіх ДП лягероў аб дапушчэньні ў Аўстралію сямейных беларусаў, а ўжо ў часе праходжаньня камісіі консул іх адсунуў. На запытаньне — чым тлумачыцца адмена ранейшае пастановы — консул адказаў, — што па сутнасьці яшчэ ня было ні пастановы, ні яе адмены. ІРО памылкова ўключыла ў агульны сьпіс і сямейных беларусаў у той час, як Урад Аўстраліі якому кансулят падпарадкуецца, яшчэ не разглядзіў гэтае пытаньне ў дачыненьні сямейных беларусаў, палякаў і венграў. У часе далейшае гутаркі консул заўважыў, што не дапушчэньне гэтае мае, бязумоўна, часовы характар і неўзабаве сямейныя беларусы таксама атрымаюць магчымасьць выехаць у Аўстралію.

Адмысловая дэлегацыя БЦП на чале з сп. інж. Русаком удзельнічала ў агульным міжнацыянальным паседжаньні Чурч Уол Сэрвіс (Сусьветнай Царкоўнай Службы) на якім разглядалася справа матар'яльнай дапамогі ДП і іхняга перасяленьня ў ЗША. У выніку лягер Міхельсдорф наведалі супрацоўнікі Чурч Уол Сэрвіс і запісалі на выезд у ЗША 15 сем'яў. Як мы даведаліся, яны ў першую чаргу будуць дапамагаць тым, каму ў сувязі з тымі ці іншымі прычынамі цяжка выехаць у ЗША.

Бог і бацькаўшчына

(Яшчэ да III Зьезду ЗБСЧ)

Наш чытач ужо ведае, што 9-10 сакавіка ў Шляйсгайме адбыўся III Зьезд Згуртаваньня Беларускіх Скаўтаў на Чужыне, які абраў новага Галоўнага Кіраўніка сп. Юрыя Сянькоўскага. Досыць толькі перагарнуць чатыры старонкі «Скаўцкае Інфармацыйнае Службы» за сакавік 1949 г., якая перад гэтым нагадвала ня скаўцкі бюлетэнь, а «Спадарожнік партыйнага агітатара», каб пераканацца яшчэ раз у вялізным значэньні III Зьезду. Зьмешчаная рэзалюцыя падкрэсьлівае, што «Зьезд ЗБСЧ ня прызнае абсолютoрыум дасюлешняму Галоўнаму Кіраўніцтву» і загадвае новаму Кіраўніцтву «весьці Беларускі Скаўтынг шляхам няслямленых скаўцкіх ідэалаў, абараняючы ад усемагчымых спробаў ператварыць яго ў арэну партыйнай барацьбы ў якой прыщеміцца сьветласьць лёзунгу — Бог і Бацькаўшчына».

Абое рабое

У газэце «Ожэл Бялы» (Брусэль. №10 ад 5. 3. 49 г.) зьмешчаны артыкул Е. Жагелла «Уцекачы Бабілёнскае вежы ў Нямеччыне». Спакідаючы без увагі прэтэнцыйны падыход аўтара да ўсіх увогуле нацыянальнасьцяў, што апынуліся на эміграцыі, мы толькі крыху затрымаемся на частцы, прысьвечанай беларусам. Паводля Е. Жагелла:

«Беларускі палітычны цэнтр з прэзыдэнтам эміграцыйнага ўраду Абрамчыкам на чале знаходзіцца ў Парыжы».

Мусім зазначыць, што гэты адрас ужо не аднойчы і досыць настойліва падаецца польскай прэсай да агульнага ведама. Пасьля гэтага ня трэба ужо зьдзіўляцца, што апазыцыя да М. Абрамчыка зьяўляецца на думку Е. Жагелла:

«групай прарасейскай, якая цешыцца падтрымкай епіскапату з падазроным палітычным мінулым, не адпаведным верыфікацыі ІРО». Нас не цікавіць мінулае Е. Жагелла, але, бязумоўна, А. Вышынскі мае рацыю цешыцца з сучаснае падтрымкі ягоных абвінавачваньняў Е. Жагеллам. Ня раім таксама аж у 1949 годзе блытаць Картуз-Бярозу з лягерам ДП, а верыфікацыю польскае дыфэнзывы з верыфікацыяй ІРО. А што датычыць «групы прарасейскае» (гэта значыцца пераважнае, большасьці беларускае эміграцыі), дык сьцьвярджаем — яна з аднолькавай «цяплынёй» ставіцца і да «Ожала Бялага» і да «Двухглавого Орла».

Прыемна адзначыць

Найбольш пашыраная ў Канадзе украінская газэта «Новы Шлях» (№7 ад 22. 1. 49 г.) зьмясьціла на першай старонцы прывітаньне Прэзыдыюма Беларускай Цэнтральнай Рады дасланае на імя Старшыні Выканаўчага Органу Украінскай Нацыянальнай Рады з нагоды 30-х угодкаў Акту Абвешчаньня Незалежнасьці Заходняе Украіны. Нам беларусам тым больш прыемна адзначыць гэты сымптоматычны факт, што ў сваім №87 ад 6.11.48 г. «Новы Шлях» на вялікі жаль зьмясьціў артыкул «Беларуская Цэнтральная Рада», які зьяўляецца суцэльнай фальсіфікацыяй гісторыі Беларусі і паходзіць з варожых беларускаму дэмакратычнаму вызвольнаму руху колаў.

А. Дайлідовіч.

Чарговы твор тэстамэншчыкаў

У часопісе «Беларускі Эмігрант» (Канада. №2 за 1949 г. Рэдактар К. Акула) зьмешчана ўбогая па свайму замыслу зацемка «Залатыя думкі сэнатарскіх стаўпоў зарубежжа пра беларускі народ», пад якой стаіць подпіс — В. Р—ля. Пазнаёміўшыся з гэтымі «думкамі», пачэрпанымі рэдактарам са свайго асабістага «крывіцкага» нутра усякі шчыры беларус адчуе крыўду, але разам з тым ня зьдзівіцца. Мы ведаем, што Васіля Рагулю насілі на руках беларускія сяляне, а таму адразу з сэнату ён трапіў у камэру Лукішкаў, ведаем, што толькі другая сусьветная вайна вызваліла яго з расейска-бальшавіцкага засьценку, ведаем, што тут на эміграцыі, як і на працягу ўсяго свайго жыцьця, ён пайшоў разам з «простымі» людзьмі. І зусім зразумела, што за ўсё гэтае старога і мужнага сэнатара Васіля Рагулю ненавідзяць ворагі беларускага народу.

Ідучы неэтычным шляхам «Беларускага Эмігранта», мы-б маглі надрукаваць шэраг антыбеларускіх выказваньняў эндэка Студніцкага ці чорнасоценца Пурышкевіча, зьмясьціўшы пад імі, напрыклад, подпіс К. Акулы.

Весткі адтуль

* Як падае «Мюнхэнэр Аллгэмайнэ» савецкі ўрад перасяліў 50.000 татараў у раён, што ляжыць паміж Вільняй і Горадняй. Раней тут на самым беларуска-летувіскім этнаграфічным паўзьмежжы жылі беларусы-каталікі.

* Як падае «Міттэльбайрышэ Цайтунг» у Краснадары пастаноўлены помнік 8-гадоваму Паўлу Марозаву. У свой час ён склаў у ГПУ данос на свайго бацьку, што той займаецца супрацькамуністычнай прапагандай.

* Як падае «Камсамольская Праўда» першым лётчыкам быў... расеец Голубеў. Далей яна залічае да расейскіх вынаходкаў — паравыя машыны, парашуты, тэлефон, тэлеграф, грамафон, электрычнае сьвятло, радые і г. д.

ТРЫБУНА ЧЫТАЧА

Наш чытач ужо ведае, што ў В. Брытаніі беларусы спакінулі ЗБВБ і стварылі Часовы Камітэт Беларускага Сяброўства (№3/4, Ліст беларусаў з Ерку). Прычынай гэтаму зьяўляецца абурэньне ёркскіх беларусаў гэтак званым «Сусьветным зьездам беларускае эміграцыі» у Парыжы, дзе упаўнаважаныя толькі сваймі групоўкамі стварылі цішком ад большасьці беларускае эміграцыі «Беларускае Аб'еднаньне Сусьветнае Эміграцыі» (скарочана — САБЭ). Надысь мы атрымалі другі ліст ад Камітэту Беларускага Сяброўства, які ён просіць зьмясьціць у «Беларускім Слове» і ў якім працягвае абурацца з вышэйадзначанае прычыны. На нашу думку ня трэба рэклямаваць розныя «зьезды» і «аб'еднаньні», стварэньне якіх не заслугоўвае увагі грамадзкасьці. Разам з тым просім Камітэт Беларускага Сяброўства, до якога з павагай ставіцца беларуская дэмакратычная эміграцыя, трымаць з намі сталую лучнасьць і пісаць аб жыцьці ёркскіх беларусаў.

З далёкае Венэцуэлі мы атрымалі ліст ад нашага вядомага паэты Уладзімера Дудзіцкага. Выказваючы ў цёплых словах сваё задавальненьне з газэты «Беларускае Слова» ён піша: «Яно — грамадзянства — найлепей ацэньвае шляхі і ўчынкі і адрозьнівае праўду ад шальмоўства; было і заўсёды будзе з тым, хто не ўцякаў ад яго і не хаваўся за ягонай сьпіной, а ішоў разам зь ім, дзяліў супольна і гора і радасьцьды сягоньня — у пару найвялікшага выпрабаваньня нацыянальнае і людзкае годнасьці, — ідзе ўпоруч, хвярна змагаючыся за вызваленьне нашае дарагое Бацькаўшчыны. Перамагаючы перашкоды, бел. грамадзтва на чужыне і газэта «Б.С.» імкнуцца да кансалідацыі нашых сілаў. Самае ж галоўнае і істотнае, што мусіць сёньня прымацоўваць да сябе ўвагу беларускае эміграцыі і ейнае газэты знайшло мастацкі адбітак у радкох Дудзіцкага:

«дрыжыць, усланая касьцьмі братоў зямля,
у дыме захлынаючыся горкім».

Спадар Язэп Балабановіч, які перамог славутага ангельскага баксёра Браўна, прыслаў на адрас «Беларускага Слова» ветлівы ліст наступнага зьместу:

19.3.1949.
Лёндан

Дарагім Братом, Беларусам ДП у Нямеччыне,

што перажываюць эміграцыйную нядолю, шлю маё найлепшае прывітаньне. У мірны час я, як баксёр, годна рэпрэзэнтую на чужыне імя беларуса. У вайсковы-ж час, калі зойдзе патрэба, аддам жыцьцё ў змаганьні за Незалежную Беларусь!

Няхай жыве Прэзыдэнт Радаслаў Астроўскі! Няхай жыве дарагое «Беларускае Слова»!

Жыве Беларусь!

Ваш **Язэп Балабановіч.**

Антыбальшавіцкая дэманстрацыя

10 красавіка ў Мюнхэне на Каніґсплацы адбыўся шматлюдны мітынг уцекачоў з краін, паняволеных бальшавізмам. Найбольшая колькасьць была украінцаў, беларусаў і казакаў. Росейцы, жыды і палякі удзелу ня бралі. Перад пачаткам мітынгу сьвятары розных абрадаў адслужылі паніхіду па душах ахвяраў бальшавіцкага тэрору. Прадстаўнікі нацыянальных групаў з-за зялезнай заслоны агаласілі ад імя сваіх народаў пратэст супраць тэрору, канцлягераў і прасьледваньня цэркваў у іх краінах, — апэлюючы да Аб'яднаных Нацыяў з дамаганьнем разгляду бальшавіцкіх злачынцаў на чарговай сэсіі АН. Пераважная часьціна выступленьняў належыла прадстаўніком Антыбальшавіцкага Блёку Народаў — арганізацыі, якая прыняла найактыўнейшы удзел у гэтай акцыі.

Пасьля мітынгу каля 8-10 тыс. прысутных выйшлі ў дэманстрацыйны паход вуліцамі Мюнхэну, нясучы дзяржаўныя сьцягі сваіх народаў і шматлікія транспаранты з лёзунгамі барацьбы за дэмакратычныя свабоды ды са зваротамі да АН і прэзыдэнта Трумана. Паход, які прыцягнуў увагу тысяч жыхароў баварскай сталіцы, рухаўся мірна і спакойна у напрамку Богенгаўзэну, каб адбыць мітынг на плошчы перад будынкам савецкага прадстаўніцтва і пасольстваў сатэлітных дзяржаў. Перад мостам праз Ізар дарогу дэманстрантам перагарадзіла спачатку нямецкая паліцыя. Маленькае, замяшаньне, і група нямецкіх камуністаў у штацкім кінулася вырываць і зьнішчаць транспаранты. Гэта справакавала супраціў дэманстрантаў, і тады паліцыйная загарода была адціснута. Пры гэтым нямецкія камуністы кідалі ў натоўп каменьне, параніўшы разам з іншымі і некалькі нямецкіх паліцэйскіх. Пры былы аддзел МП ня мог ужо стрымаць паходу, і калёны ішлі далей. Армейскія аддзелы, якія пасьпелі з аўтаматамі і штыхамі, унесьлі яшчэ болей хаосу. Маса настырліва рвалася да савецкага прадстаўніцтва. Тады з'явілася некалькі дзесяткаў танкаў і новыя вайсковыя аддзелы запрудзілі вуліцы і накіравалі танкавыя аўты на калёны, каб іх разагнаць. Аднак значная частка дэманстрантаў усёт-кі прарвалася да савецкага прадстаўніцтва, хаця танкавыя аўты, што разьбівалі шэрагі дэманстрантаў, ды масава прыменёныя сьлёзатачывыя газы прымусілі дэманстрантаў паасобнымі часткамі пакінуць плошчу. Пры тым некаторыя амэрыканскія паліцэйскія сваім брутальным застасаваньнем сілы (двух дэманстрантаў цяжка паранілі штыхамі, а аднаму аўта перехала нагу), дзіўным зьнішчэньнем транспарантаў, напісаных зразумелаю ім ангельскаю моваю, нацыянальных сьцягоў, крыжа і г. д., калі ўжо дэманстранты мірна разыходзіліся, аб'ектыўна выявілі старану іх сымпатыяў.

У той-жа дзень на вакзалах Мюнхэну і ў вялікіх гарадох Баварыі раскіданы і расклееныя былі ў вялікай колькасьці антыбальшавіцкія лістоўкі на ангельскай і нямецкай мовах і карту канцэнтрацыйных лягераў СССР.

А 5. гадз. таго-ж дня. адбылася прэсавая канфэрэнцыя, арганізаваная прэзыдыюмам АБН, дзе прысутнічылі прадстаўнікі нямецкай і іншай прэсы.

(«Українські Вісті»)

Перамога Краўчанкі

Краўчанка выйграў працэс, распачаты ім супраць камуністычнага тыднёвіку «Леттр Франсэз». Суд прысудзіў тыднёвік да выплаты В. Краўчанку 150.000 фр. і зьвярнуць судовыя страты. У прысудзе адзначаецца, што рэдактары Вюрмзэр і Марган не давялі тое, што Краўчанка не зьяўляецца аўтарам кнігі «Я выбраў волю». Абодва рэдактары не давялі таксама непраўдзівасьць асьвятленьня Краўчанкам савецкае запраўднасьці. Што датычыць савецкіх лютасьцяў, дык суд не ўдаючыся ў сутнасьць гэтага пытаньня, адзначае шчырасьць сьветкаў з боку В. Краўчанкі і тое, што ён пісаў кнігу, выходзячы з найлепшых меркаваньняў. Суд забавязаў Вюрзмэра і Маргана апублікаваць тэкст прысуду на першай старонцы іхняга тыднёвіка.

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ НА ГАзЭТУ
«БЕЛАРУСКАЕ СЛОВА»

З нашага жыцьця

ЛІСТ З АРГЕНТЫНЫ

Сакратар Згуртаваньня Беларусаў у Аргентыне (ЗБА) сп. М. Каленік прыслаў на адрас нашае газэты афіцыйны па форме (штамп, пячатка) і ветлівы па зьместу ліст, які з прыемнасьцю і зьмяшчаем.

«Нашае Нацыянальнае Сьвята, наладжанае ЗБА, пачалося Божай Службай перад прыгожым аўтаром праваслаўнае царквы ў Буэнос-Айрэсе. Сьпярша сьвятар, беларус з Піншчыны, адправіў паніхіду па ўсіх беларускіх змагарох, што загінулі за Волю і Незалежнасьць Народу. Наступна быў адслужаны урачасты малебень, перад якім сьвятар у сваім кароткім, але зьмястоўным слове падкрэсьліў, што «вера і загартаванасьць Беларускага Народу, бязумоўна, прывядуць яго да зьдзейсьненьня Вялікага Акту 25 Сакавіка».

Другой часткай Сьвята 25 Сакавіка была акадэмія, наладжаная пры вуліцы Маса, 150, дзе, дзякуючы гасьцінасьці братняй нам украінскай арганізацыі «Відродження» беларусы маюць сваё памешканьне. Акадэмію адчыніў прывітальным словам старшыня ЗБА гасп. Канрад-Канстантын Мерляк. Пасьля гэтага ён зачытаў прывітаньні ад беларусаў з Аўстрыі, Аустраліі, Англіі, Францыі і прывітальную тэлеграму ад Прэзыдэнта Цэнтральнай Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Спадара Прафэсара Радаслава Астроўскага. Наступна быў адыграны Аргэнтынскі Нацыянальны Гымн. У рэфэраце, адчытаным праз гасп. Пятра Саўчыца, была вобразна прадстаўлена гісторыя барацьбы Беларускага Народу за сваю Незалежнасьць на працягу 380 год. Рэфэрат выклікаў вялікую зацікаўленасьць у прысутных украінцаў і летувісаў, якія пажадалі мець ягоную копію. Пасьля рэфэрату быў адсьпяваны Беларускі Нацыянальны Гымн. Сьвяткаваньне закончылася супольнай гарбаткай, падчас якой дэклямаваліся і сьпяваліся беларускія патрыятычныя вершы і песьні.

Няхай жыве Несьмяротны Акт 25 Сакавіка!

Няхай жыве Беларуская Народная Рэспубліка!

АБХОД НАЦЫЯНАЛЬНАГА СЬВЯТА

Лёндан. Як адна сям'я, зьехаліся хабраўцы ў праваслаўную царкву пры Эрль Скорт. Перад урачастым набажэнствам а. Г-іч сваё прачулае казаньне на беларускай мове скончыў пажаданьнем якнайхутчэй зьвярнуцца ў Вольную і Незалежную Беларусь. А 3-й гадз. у сьвятліцы пры Саут Кэнсінгтэн пачалася сьвяточная акадэмія. Пасьля зьмястоўнага рэфэрату, зробленага старшынёй ХАБР сп. Б. Суравым, сваймі ўспамінамі аб Першым Кангрэсе падзяліўся сп. С. Рудзь. Перад прысутнымі, як жывыя усталі К. Езавітаў, Я. Мамонька, Т. Грыб, матрос Муха, капітан Бондар, палкоўнік Серада і шмат іншых творцаў Акту 25 Сакавіка, якіх няма ўжо у жывых. Уважліва праслухала гэтыя ўспаміны хабраўская моладзь, якая, урэшце-рэшт, уздыме-ж наш бел,чырвона-белы сьцяг над родным Менскам.

Беларускі Селянін.

Міхельсдорф. Сьвята распачаў у лягеры скаўцкі горн. Неўзабаве на пляцы ў роўных шэрагах сталі вайскоўцы, скаўты, вучні гімназіі імя Янкі Купалы і пачатковае школы. Каманда «Зважай!» Пад урачыстую вайсковую цішыню на шчоглу уздымаецца родны сьцяг. Адсюль усе накіроўваюцца ў царкву, дзе перад сьвяточным набажэнствам пратаярэй а. Мік. Лапіцкі агаласіў прачулае казаньне. Увечары акадэмія. Камэндант лягера сп. Барыс Шчорс зачытвае прывітаньні ад Сп. Прэзыдэнта Прафэсара Радаслава Астроўскага і розных нашых арганізацыяў і лягероў. Старшыня БЦП на Амэрыканскую Зону сп. Шыбут зачытвае добры рэфэрат, прысьвечаны Нацыянальнаму Сьвяту. Вялікае ўражаньне пакінуў канцэрт, выкананы сумесна Тэатральнай Студыяй імя Галубка і гімназіяй пад агульным кіраўніцтвам нашага вядомага рэжысэра-дырыгэнта Качанскага. Асабліва спадабаліся слухачам «Песьня волі» (музыка Качанскага на словы Масея Сяднёва) і харавая дэклямацыя вершу Уладзімера Дудзіцкага «Маем сілу і край свой».

С. Ул-нін

У чым нашыя разыходжаньні

(працяг/*)

Найлепш уявіць рознасьць нацыянальных і сацыяльных ідэялёгіяў беларускай і «крывіцкай» групы партыяў, уявіць немагчымасьць іх дзяржаўнага супрацоўніцтва па іх праграмах і плянах вырашэньня грунтоўных пытаньняў нацыянальнага, дзяржаўнага, грамадзкага і сацыяльнага будаўніцтва будучай Беларусі. Тут маецца на ўвазе Акт 25 Сакавіка.

Першае, адносна нацыянальнага імя народу і нашае бацькаўшчыны. Акт 25 Сакавіка 1918 году чорным па беламу фіксуе, афармляе і узаканяе беларускае імя нашаму народу і нашай Народнай Рэспублікі. Партыі беларускага блёку нязьменна прызнаюць толькі гэтае імя. Падамо дакуманты таго, як ставіцца «крывіцкая» група партыяў да гэтай часткі Акту 25 Сакавіка, каб чытач сам мог спраўдзіць іх. У пачатку падамо іхнюю публічную заяву. Сп. Абрамчык кажа:

«Калі ходзіць аб якойсь палітычнай праграме «крывічоў», дык ведаю, што такой нідзе няма. А тое, што сяньня зазубежніцкая (так ён называе беларусаў) «прэса» называе «крывічамі» усіх беларускіх незалежнікаў, дык гэта толькі ейная выдумка». (Чытай: газэта «Бацькаўшчына» №27(30), 12 верасьня 1948 г., старонка 3, Адказ сп. Абрамчыка на 5-е пытаньне). Далей:

«Зьяўляюцца абсалютна беспадстаўнымі выдумкі, што быццам Рада БНР складаецца выключна з аднэй нейкай партыі «крывічоў», якая, — як я казаў раней — наагул ня існуе». «Я думаю, што тычыцца нацыянальнага назову «Крывія», дык я ўжо высказаў свой погляд ясна» («Бацькаўшчына» №28(31), 19 верасьня 1948 г., старонка 3, адказ на 14-ае і 15-ае пытаньні). Спраўджаем:

Перад намі ляжыць брашура (кніжыца), на якой чорным па беламу напісана:

«Праграма Крывіцкае (Беларускае) Нацыянальна-Дэмакратычнае Партыі».

Значыцца ёсьць і партыя і праграма «крывічоў» без усякіх двукосьсяў.

У § 67 праграмы гэтай партыі чытаем:

«Паскольки на шляху да здабыцьця гаспадарстваўскае незалежнасьці Крывіі (Беларусі) стаіць у цяперашні момант маскоўскі бальшавізм» ... «Крывіцкая (Беларуская) Нацыянал-Дэмакратычная Партыя стаіць ...»

У § 68 праграмы гэтай партыі чытаем:

«Крывіцкая (Беларуская) Нацыянальная Рэвалюцыя ёсьць узрастаючы рух крывіцкага (беларускага) нацыянальна-вызвольніцкага змаганьня» ... «устанаўленьня у ім (у нашым краі) сапраўднае крывіцкае (беларускае) народнае ўлады».

Мы ўзялі толькі асобныя мейсцы праграмы і самі ня зьбіраемся пераконваць ні сп. Абрамчыка і нікога іншага ў пытаньні, існуе ці не палітычная праграма партыі «крывічоў», самая гэтая партыя, «Крывія» і «крывіцкі» народ. Чытач сам зразумее, чыя і дзе выдумка (без іроніі па адрасу «прэсы»). Што праўда то праўда, — «Крывіцкая (Беларуская) Нацыянальна-Дэмакратычная Партыя» зьмяніла свой назоў у 1947 годзе на «Беларускую Нацыянальна-Дэмакратычную Партыю» і адмовілася часова ад «Крывіі» і «Крывіцкага» імя, але толькі пасьля ўпартага змаганьня, у каторым беларуская эміграцыйная грамадзкасьць і беларускія партыі змагаліся за беларускае імя свайго народу і свае бацькаўшчыны супроць упартых намаганьняў «крывіцкае» партыі накінуць беларускаму народу і Беларусі «крывіцкае» нацыянальнае імя. Але «крывіцкая» група партыяў і сп. Абрамчык і цяпер трымаюць свае намаганьні ў запасе. Паслухаем, што гаворыць сп. Абрамчык:

«...мы ў Францыі, Англіі і таксама ў Нямеччыне супраць якой колечы замены сяньня нашага нацыянальнага назову, уважаючы гэтую справу не на часе» (Чытай «Бацькаўшчына», той-жа адказ на 5-ае пытаньне).

Правідлова было б сказаць ня «мы» «супраць», а «нас» на «сяньня» прымусілі ў змаганьні быць «супраць» і станем зноў на свае пазыцыі, як толькі пабачым, што «мы» «на часе». Ня трэба прыкідвацца Іванам, які ня помніць роду. Скажам словамі сп. Пагуды Віталя ў «бацькаўшчыне»: «Ці не запісалі вы толькі ўжо ўсіх беларусаў у дуракі, панове?» (№1 (45), 2 студзеня 1949 г.).

Словам, ніяк усё гэта ня вяжыцца з Актам 25 Сакавіка.

Другое, адносна тэрыторыі Беларусі. У Акце 25 Сакавіка запісана чорным па беламу:

«Б.Н.Р. павінна абняць усе землі, дзе жыве і мае лічбовую перавагу беларускі народ, а уласьне: Магілеўшчыну, Меншчыну, Віленшчыну, Гарадзеншчыну, Віцебшчыну, Смаленшчыну і сумежныя часткі суседніх губерніяў, заселеных Беларусамі» (Трэйцяя устаўная грамата, 25 Сакавіка 1918 г., абзац 4).

Партыі беларускага блёку стаяць на тым-жа пункце гледжаньня.

«Крывіцкая» група партыяў стаіць на наступным пункце гледжаньня:

«Б.Н.Р. павінна абняць усе землі, дзе жыве й мае лічбовую перавагу беларускі народ, а ласьне: Магілеўшчыну, беларускія часьці Меншчыны, Віленшчыны й сумежныя часткі суседніх губэрніяў, заселеных беларусамі» (Чытай газэта «Бацькаўшчына» з дня 14 сакавіка 1948 г., № 8 (11), стар. 3, правая калёнка, радкі 18, 17, 16, 15 і 14 зьнізу).

Гэта ніяк ня вяжыцца з прызнаньнем Акту 25 Сакавіка.

Трэйцяе, адносна незалежнасьці Беларусі. У Акце 25 Сакавіка запісана чорным па беламу:

/* Гл. №4(5) ад 25 сакавіка г. г.

Фельетон

У пошуках выйсьця

У галоўнай гасподзе, удэкараванай партрэтам прэзыдэнта і двуталовай пагоняй, засядае урад, рада ДНР і запрошаныя госьці. На відным месцы красуецца вялікі плякат з надпісам: «Хай жыве Вялікая Дрыгвія ад мора да мора, з Псковам, Калінінградам і Вялікім Ноўгарадам!»

Паседжаньне адчыняе прэм'ер міністраў.

«Спадары і Спадарыні! Мы сабраліся на адмысловае паседжаньне, каб супольнымі сіламі знайсьці выхад...»

«Выхад — гэта расейшчына», перабіў прамоўцу вучоны Стаўбункевіч. — Есьць прыгожае і чыста дрыгвіцкае слова «выходак».

«Просім не перашкаджаць!» — закрычэла адразу некалькі галасоў.

«Я, нічога... я толькі унёс засаднічую папраўку, — усьміхнуўся вучоны.

«Як вам ведама, — мы апынуліся бяз выхаду.»,

«Выхадку» — не унімаўся упарты вучоны.

Заля неспакойна заварушылася. Прэм'ер, льпнуўшы у бок вучонага, цягнуў далей.

— Адусюль даходзяць да нас страшэнныя весткі. — Усюды, трэба праўду сказаць, срамотны правал за правалам.

Туманшчык біўся у грудзі і запэўняў на 100 %, што здохнуць — а ліцэнзіі яны не дастануць. Што сталася далей — мы ведаем з апошняга нумару «Гоману».

Нашыя верныя вэтэраны бягуць ад нас, як ад чумы. Пацукевічу адабралі фюрэрства...

— Але я вырашыў далей весьці, — перабіў Пацукевіч.

— Няма каго весьці, — сумна заўважыў нейкі скептычны голас.

— Урэшце, у самой Нашай Галоўнай Гасподзе — дрыгвіцкай цытадэлі — зрада. — Я пытаюся ў Вас, хто тут вінаваты?

Усе прысутныя заварушыліся, аглядаючыся адзін на аднаго і шукаючы вінавайцаў.

— Гэта Дрыгвія усё нарабіла — ня трэба было вылазіць з ёю!

— Няпраўда, — закрычэў ускочыўшы Стаўбункевіч. — Ня Дрыгвія вінавата, а вы самі! Каб ачысьцілі нашае асяродзьдзе ад нутранога ворага, усё было-б добра.

— Дык я-ж ачышчаў і выкуляў, — адазваўся Абрамовіч. — А рэдактарства ад мяне хто адабраў?! Хай цяпер ён адказвае, гэты Аквавітовіч!

—Я вінаваты? А пашто ты з квісьлінгамі вылазіў? Хто увеў лаянку у газэце «Дрыгвія»?

Падняўся вялікі шум. Запрошаныя госьці няпрыкметна імкнуліся прашмыгнуць у дзьверы.

Прэм'ер, узьлезшы на крэсла, стараўся апанаваць сытуацыяй:

— Панове! Мы сабраліся, каб разгледзіць дзяржаўныя...

— Не дзяржаўныя, а гаспадарстваўскія... Вось дзе мілагучнасьць... А яшчэ і прэм'ер міністраў.

— Што гэта? Дакуль будзем цярпець выбрыкі гэтага маньяка, — успыліў прэм'ер. — Я вас выкіну з паседжаньня!

— Паспрабуйце — хто, як ні я, выдумаў гісторыю з тэстамэнтам? Каб ні я, але! дык ня было-б прэзыдэнта і вас, міністраў і радных.

— Панове! Мы сабраліся, каб знайсьці выхад, — настройваў прэзыдэнт.

— Я ведаю выхад! — гукнуў Халімон.

— Ціха! Халімон ведае выхад! — радасна закрычэў прэзыдэнт. Голас Халімона — голас народу.

Усе замоўклі, з цікавасьцю і недаверам абярнуўшыся да Халімона.

— Людцы мае добрыя! Нашто шукаць выйсьця, калі яно ёсьць. Вось глядзеце — тудэю можна яшчэ выйсьці (Халімон паказаў на дзьверы). Але сьпяшайцеся, бо і гэты апошні выхад могуць зачыніць на ключ. Тады кудэю выйдзем?!

Аргус

НАШ ФОНД

Падаём да ведама прыплыў ахвяраў на фонд газэты «Беларускае Слова»:

Беларусы Аўстраліі	8 ф. 4 ш.
Лягер Міхельсдорф	310 ДМ
Лягер Ватэнштэт	73 ДМ
Др. Р-скі	10 ДМ
Сп. Альшэўская	10 ДМ

Усім ахвярадаўцам нашая шчырая ўдзячнасьць.

«Ад гэтага часу Беларуская Народная Рэспубліка абвяшчаецца незалежнай і вольнай дзяржавай». (Трэйцяя устаўная грамата 25 Сакавіка 1918 г., абзац 2.)

Беларуская група партыяў у сваіх праграмах нічога не зьмяняе і ставіць сваім заданьнем барацьбу за ажыцьцяўленьне гэтай часткі Акту 25 Сакавіка.

«Крывіцкая», група партыяў у асобе свайго «палітычна-каардынацыйнага органу» — «Беларускага Нацыянальнага Цэнтру (БНЦ)» піша таксама чорным па беламу:

«Мы ня ворагі, але навет прыхільнікі магчымых у будучыні міждзяржаўных канстэляцыяў, як фэдэрацыяў, вуніяў, канфэдэрацыяў ці іншых міждзяржаўных сувязяў»... (Чытай, «Дэклярацыя Беларускага Нацыянальнага Цэнтру (БНЦ) § 1 у часапісе «Рух» № 4 за студзень 1947 г., стар. 2, радкі 7, 6, 5 і 4 зьнізу).

Незалежнасьць, з аднаго боку і дзяржаўнае вуніяцтва ці фэдэралізм, з другога боку, рэчы зусім розныя і ніяк не сумяшчальныя; яны выключаюць адно другое: альбо вольнасьць і незалежнасьць, і тады ніякога ня можа быць вуніяцтва (зьліцьця), альбо вуніяцтва ці фэдэралізм, і тады ня можа быць ніякое незалежнасьці і вольнасьці. Гэта паказала ўжо гістарычнае дасьведчаньне вуніяцтва ў XVI-XVII стагодзьдзях. Але нічога тут няма дзіўнага. Гэта справа разуменьня самой незалежнасьці. «Крывіцкая» група партыяў яскрава вуніяцтва і лічыць незалежнасьцю. Так у сваім маніфэсьце 24 сакавіка 1948 г. яна піша, зварочваючыся да беларускага народу («Бацькаўшчына» № 9 (12), 25 сакавіка 1948 г.):

«Ты.., пражыў 125 год няволі ў жорсткіх лапах тыранаў»..., лічачы тым самым за няволю беларускага народу толькі расейскую няволю ад канца XVIII стагодзьдзя, а няволю у форме вуніяцтва з Польшчаю — за вольнасьць і незалежнасьць. Зусім лёгічна з пункту гледжаньня «крывіцкай» групы партыяў.

Аднак вуніяцтва ніяк ня вяжацца з Актам 25 Сакавіка. Або Акт 25 Сакавіка, або «Дэклярацыя БНЦ» і «маніфэст». Сумясьціць іх ніяк не магчыма.

Па сутнасьці на гэтым магчыма было б спыніць высьвятленьне праграмаў партыйных блёкаў і іх адносін да Акту 25 Сакавіка. Досыць ясна, што ў пляне «крывіцкае» групы партыяў нічога не засталося ад Беларусі: ані яе імя, ані яе тэрыторыі, ані яе дзяржаўна-нацыянальнай незалежнасьці. Гэта яе нацыянальная ідэалёгія. Пасьля гэтага праблемы ўнутранай палітыкі наогул зьнікаюць, бо няма самай дзяржавы. Аднак Акт 25 Сакавіка не абмяжоўваецца толькі гэтымі пытаньнямі і «крывіцкая» група партыяў вырашае ўсё-ж і пытаньні ўнутранай палітыкі ува ўніяцкай Крывіі, абмежаванай тэрытарыяльна Магілёўшчынай і часткамі Меншчыны і Віленшчыны, але аб гэтым у наступным нумары.

(Працяг будзе)

З нашага жыцьця

Шляйсгайм. Сьвята пачалося а 11-ай гадз. у царкве, дзе ўрачыстае набажэнства адправіў а. праф. Сьцяпанаў, зьвярнуўшыся да вернікаў з патрыятычным казаньнем. Увечары у залі, упрыгожанай сьцягамі і Пагоняй, а. праф. Сьцяпанаў адчыніў урачыстую акадэмію, на якой прысутнічала каля 300 асобаў. Запрасіўшы ў прэзыдыюм прадстаўнікоў ад нашых грамадзкіх арганізацыяў, ён зачытаў прывітальныя тэлеграмы ад Прэзыдэнта БНР праф. Радаслава Астроўскага, і жыхароў беларускіх ДП лягероў. Пасьля гэтага Прэзыдэнт Другога Кангрэсу сп. Кіпель зрабіў зьместоўны рэфэрат аб 25 Сакавіка 1918 г. Афіцыйная частка акадэміі скончылася прывітаньнямі прадстаўнікоў ад камітэтаў — украінскага, латвійскага, эстонскага, баўгарскага, армянска-грузінскага, азэрбайджанскага, туркменскага і інш. На ўсе прывітаньні адказаў удзячным слова м. праф. Сьцяпанаў. Вялікае ўражаньне пакінуў сярод слухачоў канцэрт. У ім удзельнічалі такія шырока вядомыя нашай эміграцыі таленавітыя выканаўцы, як артыстка опэры Вольга Луко і група Міленцьевых, як Вера Лубнік, Загорская і Мароз.

Сваё заключнае слова з падзякай усім прысутным а. праф. Сьцяпанаў скончыў воклічам: Жыве Беларусь!

Стары Жаўнер

Ватэнштэт. Увечары 24 сакавіка ў царкве адбылася паніхіда за беларусаў, што загінулі ў барацьбе за Незалежнасьць Бацькаўшчыны. Раніцай 25 сакавіка была адпраўленая Божая Служба ў праваслаўнай і каталіцкай сьвятынях. Перад ёю а. А. Сурвіла сказаў прыгожае слова. Увечары ў Народным Доме адбылася акадэмія, на якой прысутнічалі прадстаўнікі ангельскіх уладаў. У часе акадэміі віталі беларусаў з Нацыянальным Сьвятам прадстаўнікі латвішоў, летувісаў, украінцаў і палякаў. У сваім прывітальным слове дырэктар летувіскае гімназіі у Ватэнштэце сп. Станкевічус падкрэсьліў вялізнае значэньне летувіска-беларускае дружбы для абодвух народаў. Канцэрт складаўся з выступаў хору, танцавальнага гуртка і дэклямацыяў. У Дзень 25 Сакавіка ў суседнім балцкім лягеры ў адзнаку салідарнасьці з беларусамі былі ўзьнятыя летувіскія і латыскія нацыянальныя сьцягі.

Б. С.

Галасы прэсы

Сусьветная прэса жвава камэнтуе падпісаньне атлянтыцкага пакту. Думку дэмакратычнага сьвету ў кольких словах удала адлюстроўвае ангельская лейбарысцкая

«Дэйлі Геральд»

«Гэты пакт — наймагутнейшы абаронны саюз, якога дагэтуль ня знае гісторыя. Але недастаткова перашкодзіць толькі гарачай вайне. Сапраўдны мір вымагае прыпыненьня і халоднай вайны».

«Таймс»

«Для заходніх дзяржаў панядзелак (дзень падпісаньня Пакту) быў днём надзей і даверу, для супроцьлежнай стараны ён быў папярэджаньнем». Гаворачы аб абаронным характары пакту, часапіс падкрэсьлівае:

«Ніводная краіна у Заходняй Эўропе з дапамогаю вайны ня мае чаго — навет найменшага — выйграць».

Паведамленьне Беларускага Цэнтральнага Прадстаўніцтва

Урад БЦП наладзіў сталае супрацоўніцтва з Чурч Уол Сэрвіс (Сусьветная Царкоўная Служба) у Мюнхэне. Гэтая арганізацыя дапамагае ДП матар'яльна і ў справе перасяленьня з Нямеччыны ў іншыя краіны. У сувязі з гэтым просім, як найхутчэй надаслаць у БЦП наступныя дадзеныя:

1) Цыфровыя дадзеныя аб беларусах, што пражываюць у ДП лягерох

0- 5 год — дзеці
5-10 год для кожнага роду асобна
10-14 год — " —
14-18 год — " —
18 і болей — " —

2) Асабісты сьпіс беларусаў, што пражываюць на прыватных кватэрах і патрабуюць матар'яльнае дапамогі: прозьвішча, імя, век, род, веравызнаньне, прафэсія, нацыянальнасьць, дзяржаўная прыналежнасьць, сямейнае становішча, адносіны да галавы сям'і, цяперашні адрас.

3) Асабісты сьпіс беларусаў, што пражываюць у ДП лягерох і прыватных кватэрах і жадаюць з дапамогай Чурч Уол Сэрвіс выехаць у ЗША або ў іншыя краіны: тыя-ж весткі, што ў пункце 2 і ў дадатак — імёны бацькоў, дзявочае прозьвішча замужніх жанчынаў, дата і мейсца нараджэньня, веданьне моваў, ці мае статус ДП, калі прыбыў у ЗША-зону, дзе працаваў у Нямеччыне, ці скончыў якія курсы (на эміграцыі), ці мае сваякоў у ЗША.

Урад БЦП

Беларускі Нацыянальны Камітэт у Гібельштаце, 4-ы Сьцяг ЗБСЧ, дырэктар, настаўнікі і вучні Беларускае Рэальнае Гімназіі імя Усевалада Ігнатоўскага з глыбокім жалем паведамляюць аб заўчаснай трагічнай сьмерці

ПЯТРО ГУШЧЫ

і выказваюць сваё сардэчнае спачуваньне маці нябожчыка Вользе Гушчы.

11 сакавіка г. г. у часе выбуху на нямецкім мэталюргічным прадпрыемстве пад Браўншвайгам трагічна загінуў жыхар лягеру «АБЦ» у Ватэнштэце

УЛАДЗІМЕР ЛАПЕКА

Нябожчык пакінуў матку і дзьве бязьлетнія сястры. Пахаваньне адбылося 14 сакавіка на могілках у Галяндорфе. Хай будзе яму пухам зямля!

Беларускі Нацыянальны Камітэт у Ватэнштэце з глыбокім жалем паведамляе аб заўчаснай трагічнай сьмерці

Уладзімера ЛАПЕКІ

і выказвае сваё сардэчнае спачуваньне сям'і нябожчыка.

АБВЕСТКА

Беларускае Цэнтральнае Прадстаўніцтва гэтым зьвяртаецца да усіх грамадзян, падаць на адрас нашае газэты весткі аб суродзічах, што сядзяць у турмах, указаўшы іх дакладны адрас, прозьвішча, год нар. і г. д.

Прадстаўніцтва будзе хадайнічаць перад вайсковымі уладамі аб іх звальненьні.

Беларускае Цэнтральнае Прадстаўніцтва.

Authorized by EUCOM Hq. Civil Affairs Division.
Date Authorized of Februar 10th 1949.
Authorization No. UNDP 323.
Circulation 2000 copies.
Administration: (13a) Michelsdorf bei Cham, Belorussisches DP-Camp.
Publischer: Eng. A. Russak,
Adr.: (13a) Regensburg, Marschallstr. 5
Printer: Gg. Aumüller & Sohn, Regensburg, Am Römling 12a.